

2020-01-14

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr SOCN 2019/522

Socialnämnden

Motion - Kartläggning och samordning av arbete med elever med omfattande skolfrånvaro

Motion den 18 november 2019 av Tomas Ottosson och Fredrik Holmqvist (V)

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige bifaller föreslagen i motionen på så sätt att kommunen ska utreda hur kommunens olika enheter och nämnder kan samverka kring hemmasittare.

Motionen är med detta färdigbehandlad.

Sammanfattning av ärendet

Vänsterpartiet föreslår att det ska göras en samlad redovisning hur det ser ut med skolfrånvaron i kommunen. Kommunen ska även utreda hur olika kompetensområden kan samarbeta kring hemmasittare. En samverkan kring elever med omfattande skolfrånvaro behövs. Det är även viktigt att man når ut till elever i ett tidigt stadium när skolfrånvaron inte har blivit så omfattande. Därför föreslår socialnämnden att kommunfullmäktige bifaller föreslagen i motionen på så sätt att kommunens olika enheter och nämnder ska utreda hur de kan samverka kring hemmasittare.

Förslagen i motionen

I motionen beskrivs att kommunens riktlinjer lägger mycket av ansvaret för elevernas problematiska frånvaro på föräldrarna, att det ofta finns problem i familjen som gör att föräldrarna inte klarar det utan stöd. Vidare beskrivs i motionen att det inte har gått att få statistik om hemmasittare i Nacka. I motionen lyfts att på grund av att många elever går i fristående skolor så har kommunen inte fullständig insyn i hur det faktiskt ser ut. I motionen framkommer också att ett stort ansvar läggs på de enskilda kommunala skolorna – det kan vara svårt för dem att veta om frånvaron beror på sjukdom eller har andra orsaker. I motionen beskrivs att allt fler kommuner har någon form av arbetsgrupp, ofta bestående av personal från dels socialtjänsten, dels från skolans område som arbetar tillsammans med den här elevgruppen. Vänsterpartiet yrkar mot denna bakgrund

1. ”att det görs en samlad redovisning av hur det ser ut med frånvaron/hemmasitteriet i kommunen (frånvaro som inte beror på sjukdom).
2. att man utreder hur kommunens olika kompetensområden kan samarbeta kring arbetet med hemmasittare, t ex genom att skapa en grupp som kan stötta i arbetet med elever med omfattande frånvaro.”

Enhetens utredning och bedömning

Vårdnadshavaren har en skyldighet att se till att deras skolpliktiga barn kommer till skolan. Om problemen har blivit stora kan socialtjänsten bevilja insatser för elever med hög skolfrånvaro. I februari 2020 hade barn- och familjeenheten tio aktuella ärenden som bedömdes handla om hög skolfrånvaro

Insatser som socialtjänsten beviljar riktat på skolfrånvaro är hemmasittarprogram och dagbehandling med skola. Hemmasittarprogram handlar om ett manualbaserat behandlingsprogram vars syfte är att få skolfrånvarande barn och ungdomar tillbaka till en fungerande skolgång. Dagbehandling med skola innebär extern behandling och skola som är integrerade med varandra. Under 2019 var det 13 elever som fick insatsen dagbehandling med skola. När dessa insatser beviljas har problemen blivit mycket omfattande. I tidigare skede finns det möjlighet för eleven att ansöka om kontaktperson. Föräldrar kan även få stöd med att hantera hem- och skolsituationen genom familjebehandling.

I motionen yrkas att det bör göras en samlad redovisning av skolfrånvaro. Barn- och familjeenheten har inte tillgång till siffror för att kunna göra en samlad redovisning eftersom alla barn med skolfrånvaro inte är aktuella inom socialtjänsten. Därför behöver redovisningen tas fram av utbildningsenheten.

En mer intensiv samverkan kring elever behövs

Barn- och familjeenheten har även tidigare varit positiv till att förbättra samverkan med berörda aktörer för att förebygga skolfrånvaro. Idag är det upp till varje skola att bestämma hur de lägger upp arbetet och rutiner kring att uppmärksamma barn med omfattande skolfrånvaro. Oftast får socialtjänsten kännedom om skolfrånvaro när problemen har blivit stora.

Det finns idag en lokal samverkansgrupp kring barn i behov av särskilt stöd (BUS) där frågor lyfts tillsammans med bland annat barn- och ungdomspsykiatri, socialtjänsten och utbildningsenheten. Barn- och familjeenheten ser ett behov av ett mer fokuserat samarbete kring barn med omfattande skolfrånvaro. Framgångsfaktorer för ett sådant samarbete är att man når ut till ungdomar i tidigt skede när skolfrånvaron inte har blivit så omfattande. Det är även viktigt att socialtjänsten och skolan har delat ansvar i ärenden så att eleverna och familjerna inte bollas fram och tillbaka. Många kommuner arbetar med att ha medarbetare både från socialtjänsten, skolan och från elevhälsan i ett team för att kunna erbjuda ett sammanhållet, brett stöd till eleven och till hela familjen.

Om aktörerna inte agerar i tid kommer problemen bli större och fortsätta i vuxen ålder. Det bedrivs ett visst arbete kring frågan gällande barn med hög skolfrånvaro men det finns även utvecklingsarbete att genomföra. Anhörigstöd i Nacka kommun har uppmärksammat att antalet föräldrar till hemmasittare över 18 år ökar. Detta visar på vikten av att agera på

skolfrånvaro i tid. Ett delat ansvarstagande och samverkan är viktig för att hindra barnets utanförskap både på kort sikt och lång sikt.

Barn och familjeenheten upplever att det inte alltid finns lämpliga insatser att bevilja när problemen har blivit för stora och komplexa. Det är inte heller alltid möjligt att påverka skolmiljön utifrån socialtjänstens perspektiv. Som ett första steg i detta utvecklingsarbete ser enheten ett behov av att initiera en utredning gällande skolfrånvaro och hur kommunens olika enheter och nämnder kan samarbeta kring hemmasittare.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget att utreda hur kommunens olika enheter kan samarbeta kring elever med hög skolfrånvaro innebär inga direkta ekonomiska konsekvenser. Utredningen kan göras inom ramen för vanligt utredningsarbete inom enheterna.

Konsekvenser för barn

Om barnet inte kommer till skolan kan detta på längre sikt leda till utanförskap. En bättre samverkan kring elever med omfattande skolfrånvaro och ett mer proaktivt arbetssätt bidrar till att barnen kan få fullständiga betyg och kan därmed fortsätta studera och på längre sikt få ett arbete och delta i samhällslivet som alla andra.

Handlingar i ärendet

Bilaga Motion – Kartläggning och samordning av arbetet med elever med omfattande skolfrånvaro, Vänsterpartiet.

Caroline Andréasson
Enhetschef
Barn- och familjeenheten

Eini Ruottinen
Kvalitetsutvecklare
Omsorgsenheten